An da wier et um honorabelen Här Roy Reding. Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

M. Roy Reding *(ADR).-* Merci, Här President. Dat heiten ass eng Saach, déi mer scho säit ganz, ganz ville Joren um Häerz läit.

Une voix.- O!

M. Roy Reding *(ADR).-* Et huet ee jo ... Neen! Et huet ee jo de Privileeg, als Deputéierten dierfen heiansdo Question-parlementaiten ze stellen. An direkt nodeem ech gewielt war, 2013, hunn ech eng Question parlementaire gestallt. A mir hunn deemools festgestallt, datt d'Cour constitutionnelle bis zu deem Zäitpunkt 104 Arrête geholl hat an an deenen 104 Arrête ware 35 Affären, wou Gesetzestexter verfassungsfeindlech deklaréiert gi sinn. An zu deem Zäitpunkt war keen eenzegt vun deene Gesetzer geännert ginn!

An ech ginn de Kolleegen do ganz Recht: Et ass eis Flicht als Legislateur, datt dat net geschitt.

Ech wëll der Madamm Beissel soen, d'Verfassungsgeriicht seet net: „Kanner, passt op!" D'Verfassungsgeriicht seet: „Kanner, Dir hutt e Gesetz gestëmmt, wat eiser Verfassung widersprécht!" Et ass also vill méi grav!

Mir hunn eng Kéier ee Gesetz heibanne geännert, wat verfassungsfeindlech deklaréiert ginn ass, dat war den Artikel 1595 vum Code civil, dee seet, « la vente entre époux » wier verbueden. An ech ka mech gutt erënneren, dat war ugangs 2014, do hu mer misse kämpfen an der Justizkommissioun, well den deemolege Justizminister absolutt deen Artikel net wollt abrogéieren, wou aner Artikele vum Mariage geännert hunn. A mir soten deemools als Oppositioun, an ech denken, mir kënnen eis dat urechnen: „Mir ginn net als Deputéiert ee Gesetz nach eng Kéier stëmmen, nach eng Kéier confirméieren, wat 2010 schonn als anticonstitutionnel deklaréiert gouf!" An doropshi gouf deen Artikel abrogéiert, an dat war richteg esou.

A wa mer elo kucken, wéi vill Arrêten et gëtt, wou verfassungsfeindlech Texter sinn, déi nach ëmmer net abrogéiert sinn!

Ech erënneren einfach nëmmen un de Partage agricole. Dat sinn Arrête vum 27. Juni 2008, vum 25. Mee 2007. An deemools huet de Justizminister mer op meng Question parlementaire geäntwert: « Les réflexions sont en cours. » An do musse mer einfach soen: „Do musse mer den Executif court-circuitéieren a mir mussen eis Responsabilitéit huelen als Legislateur, an da maache mir Proposition-de-loien, wou mer dat doten änneren."

Et kann net sinn, datt 2007, 2008 en Text verfassungsfeindlech deklaréiert gëtt vun eisem ieweschte Geriicht an 2020 sinn déi nach ëmmer en vigueur! Ergo ass déi heite Verfassungsreform extreem gutt, well se dat doten an Zukunft ausschléisst. An all Affäre sinn elo déi Texter net méi applikabel, och wann net expressis verbis de Recours um Verfassungsgeriicht geholl gëtt.

Da wëll ech awer profitéiere vun der Geleeënheet fir ze rappeléieren, datt mir als ADR wëllen d'Saisine vun der Cour constitutionnelle och ausweiden.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Très bien!

M. Roy Reding *(ADR).-* Bis elo kann d'Cour constitutionnelle jo nëmme befaasst ginn an engem konkreete Fall vun enger vun de Parteien. A mir hätte gären, an ech denken, mir sollten doriwwer seriö nodenken, datt d'Verfassungsgeriicht och kann a priori saiséiert ginn, vun enger gewëssener Unzuel Deputéiert zum Beispill, déi Zweifel hunn un der Verfassungsméissegkeet vun engem Gesetzestext. Dat géif eise Rechtsstaat wierklech stäerken.

Mir sinn also als ADR frou iwwert dës Reform. Et ass en éischte Schrëtt. Et ass e wichtege Schrëtt. Mir stëmmen dat mat. Mee eis Reflexioun sollt hei net ophalen.

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Reding.

Als leschte Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement agedroen. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mat dëser neier Bestëmmung, wéi d'Madamm Beissel dat virdru ganz kloer an, mengen ech, och nach eng Kéier anschaulech duergestallt huet, gi mer eis u sech Reegelen, wéi mer an Zukunft domadder ëmginn, wann e Gesetz net verfassungskonform ass.

Den Här Gloden huet zwar ganz ausféierlech an och pedagogesch wäertvoll vun den Äppel geschwat a vun den Äppelverkeefer, woufir ech him och Merci soen, well et huet dat Ganzt och nach eng Kéier bildhaft verwierklecht, firwat et wichteg ass, déi Reform hei ze maachen. Et ka jo net sinn, datt mer e Gesetz hunn, dat verfassungswiddreg ass, dat einfach esou am Vie[illegible]eiderexistéiert!

Une voix.- An applizéiert [illegible]itt!

M. Sven [illegible]ment *(Piraten).-* An applizéiert gëtt!

De méi problematesc[illegible] Fall a[illegible] natierlech deen, wou d'Cour co[illegible]tutio[illegible]lle zum Schluss kënnt: „Dat Gesetz [illegible] zw[illegible] verfassungswiddreg, mee wa mer et m[illegible]rogéieren, dann hu m[illegible] maache mer dann?

Ech mengen, dee Kompromëss, dee mer elo hei fonnt hunn, fir ze soen: „Mir ginn deem enk Limitten", ass dee richtegen, datt mer wierklech eis eng Chance ginn als Legislateur, zesumme mat der Regierung, als Chamber, déi Gesetzer op de Leescht ze huelen. Dat däerf awer keng Excuse sinn, fir dat duerno schleefen ze loossen an op d'Regierung ze waarden! Mir mussen als Chamber eis Responsabilitéit dann iwwerhuelen an déi Arrête suivéieren.

Ech mengen, datt et wichteg wär, datt mer duerfir dann och an der Chamber e Service hätten, dee sech dorëm géif këmmeren an deen automatesch déi Gesetzer dann och géif un d'Justizkommissioun oder zumindest un déi zoustänneg Kommissioun weiderginn, wann en Arrêt vun der Cour constitutionnelle do ass. Dat géif et eis erméiglechen, déi Aarbecht ze maachen, déi eis elo mat där neier Reform zoukënnt.

Ech hoffen, datt mer net allze vill Gesetzer virun der Cour constitutionnelle rejetéiert kréien, mee et kënnt vir. An da sollte mer gewappnet sinn. Domadder ginn ech den Accord vun de Piraten.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Clement.

Elo huet d'Regierung d'Wuert, d'Justizministesch, d'Madamm Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

Mme Sam Tanson, *Ministre de la Justice.-* Jo, nach eng Kéier e grousse Merci fir déi breet Ënnerstëtzung an och fir de Rapport vum Léon Gloden, deen, dat ass jo schonn erwäänt ginn, ganz pedagogesch hei virgaangen ass. Ech géif awer och ënnersträichen: Wat vläicht nach méi, nach besser illustréiert wéi elo dat Beispill, wat Der ginn hutt, dat ass déi Méi, déi Der lech gemaach hutt an Ärem Rapport, fir d'Beispiller vum franséische Conseil constitutionnel unzehänken, wou ee ganz gutt gesäit, firwat et esou wichteg ass, dass een dem Verfassungsgeriicht eng Marge de manœuvre gëtt bei der Appreciatioun.

Et gi ganz ënnerschiddlech Fäll, wou een och net bei en alleguerte kann, Stand elo, virausgesinn, wéi eng Gesetzer kënnen an déi dote Situatioun kommen. Duerfir ass et wichteg, dass de Riichter, d'Riichter, déi iewescht Riichter herno d'Méiglechkeet hunn ze appreciéieren, fir ze soen, wéini dann e Gesetz wierklech net méi kann a Kraaft sinn.

Ech fannen, dat hei ass e wichtege Schrëtt fir d'Rechtssécherheet hei am Land. Et ass e System, deen eiser Cour constitutionnelle déi richteg, néideg Moyene gëtt a se och op deen Niveau hieft, wou se higehéiert. An duerfir, wéi gesot, nach eng Kéier Merci fir déi breet Ënnerstëtzung.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Madamm Ministesch.

Mir kommen elo zum éischte Vote constitutionnel iwwert d'Verfassungsofännerung 7414B. Den Text steet am Document parlementaire 7414B[2]. Et ass eng Majoritéit vun zwee Drëttel erfuerdert an de Vote par procuration ass net erlaabt.

Vote sur la proposition de révision de la Constitution 7414B

D'Ofstëmme fänkt un. De Vott ass ofgeschloss.

D'Proposition de révision 7414B ass mat 56 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun am éischte Vote constitutionnel ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mmes Octavie Modert, Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Et ass also esou decidéiert.

9. 7236 - Projet de loi instituant l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher et portant modification :

1° de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État ;

2° de la loi modifiée du 16 décembre 2008 relative à l'aide à l'enfance et à la famille

Mir kommen elo zum leschte Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 7236 iwwert den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Françoise Hetto, d'Madamm Simone Asselborn, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Fernand Kartheiser an den Här Sven Clement. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, déi honorabel Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche

Mme Carole Hartmann *(DP), rapportrice.-* Här President, et geet bei dësem Projet ëm déi nei Institutioun vum Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher oder kuerz den OKJ.

Éier ech an den Detail vum Projet ginn, wéilt ech awer nach op e ronne Gebuertsdag opmierksam maachen, deen nawell vill mat dësem Projet an domat och mat der Aufgab vum zukünftegen Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher ze dinn huet. Viru Kuerzem gouf nämlech den 30. Gebuertsdag vun der UNO-Kannerrechtskonventioun gefeiert. Dës Konventioun gouf den 20. November 1989 zu New York adoptéiert a gëllt zënterhier als dat am meeschte ratifizéiert Mënscherechtsinstrument weltwäit. Et war am Joer 1993, wéi Lëtzebuerg dat och ratifizéiert huet. Zënterhier hu mir eis hei am Land deene 54 Artikele vun der Konventioun voll a ganz verschriwwen.

D'Kannerrechtskonventioun berout jo op véier Grondprinzippien, nämlech éischtens dem Prinzip vun der Gläichbehandlung vun all Kand, zweetens dem Prinzip vum Wuel vun all Kand, drëttens dem Prinzip vum Kand sengem Recht op Liewen an Entwécklung a véiertens dem Prinzip vum Recht, dem Wouerhuelen an dem Abezéie vum Kand senger Meenung.

Grad wat de leschte Punkt ugeet, ass d'UN-Kannerrechtskonventioun eenzegaarteg, well d'Konventioun de Mannerjäregen net nëmme Rechter zouschwätzt, mee si eeben och als aktiv an eegestänneg Träger vun deene Rechter wouerhëlt an definéiert.

D'Kanner sollen d'Méiglechkeet hunn, um Duerchsetze vun deene Rechter matzewierken an dës Rechter selwer kënnen aktiv anzefuerderen. An anere Wierder: D'Kannerrechtskonventioun gëtt de Kanner eng Stëmm.

Ech wëll een Artikel vun der Kannerrechtskonventioun ervirhiewen, nämlech den Artikel 3, dee bei all Decisioun, déi Kanner betrëfft, ëmmer am Vierdergrond steet. Dat ass den Intérêt supérieur de l'enfant.

Dësen Intérêt supérieur vum Kand huet bis haut den ORK a senger Aarbecht guidéiert. E guidéiert awer och eis als Legislateur, d'Regierung, wa se Reglementatioune betreffend Kanner ëmsetzt, souwéi och eis Geriichter, déi sech reegelméisseg an hiren Decisiounen, déi Kanner betreffen, op den Intérêt supérieur de l'enfant bezéien.

Ech hu virdru vun 196 Länner geschwat, déi d'Kannerrechtskonventioun ratifizéiert hunn. Kleng Klammer: Perséinlech hunn ech d'Hoffnung nach net opginn, datt och dat lescht Land, nämlech d'USA, sech och eng Kéier zu dësem Text bekennt an och zu de Wäerter vun der Kannerrechtskonventioun. Klammer zou.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, da wëll ech awer zum Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand kommen. Dëse gouf de 25. Juli 2002 hei am Land institutionaliséiert, dat si bal 18 Joer hier. Den ORK ass also geschwë grousssjäreg. Wann ee seng Missioun misst an zwee Wuert beschreiwen, da géif ee soen, datt hien derfir suergt, datt d'Rechter an d'Prinzippie vun der Kannerrechtskonventioun hei am Land applizéiert an och respektéiert ginn. Dat ass eng nobel Aufgab, déi och hei am Land net vu Muttwëll ass.

Et geet bei eis zwar Gott sei Dank net ëm déi graavste Violatioune wéi d'Ausnotze vu Kanner als Krichszaldoten a Krisegebidder, ëm d'Exploitatioun oder och ëm d'Traite. An awer ass seng Aufgab noutwendeg. Hie weist mam Fanger dorobber, wat och bei eis nach net esou klappt, wéi et sollt.

Aus sengem annuelle Rapport, dee mir elo rezent virgestallt kruten, geet ervir, dass den ORK d'lescht Joer 129 nei Dossieren opgemaach huet. Dat huet am Ganze ronn 250 Kanner betraff.

De Besoin fir esou eng Instanz ass also ouni Zweifel do. Hei zu Lëtzebuerg spillt virun allem och d'Berodung, d'Sensibiliséierung an d'Begleedung vun de Kanner an de Familljen eng wichteg Roll.

Här President, ech hu virdrun d'Groussjäregkeet vum Ombuds-Comité ugeschwat. Mat der Groussjäregkeet komme meeschtens eng Rei Changementer. Dat ass bei de Jugendlechen esou an dat ass an dësem Fall och beim ORK esou. Ech wëll direkt derbäi soen, datt mam neien Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher awer näischt iwwer Bord geheit gëtt, wat fréier gutt funktionéiert huet. Ganz am Géigendeel.

Den ORK seet selwer a sengem Avis, datt hie léiwer net vun enger neier Struktur schwätze wëllt, mee den OKJ éischter als eng Verbesserung an eng Zort Reorganisatioun vum Ombuds-Comité gesäit. Si selwer gesinn dat Ganzt also éischter am Sënn vun der Kontinuitéit.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech kommen dann zum Fong vun dësem Projet. Mat dësem Gesetz gëtt d'Missioun vum fréieren ORK revaloriséiert. Den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher gëtt un d'Chamber rattachéiert. Dat ass ee vun den Haaptënnerscheeder vum fréieren ORK. Dëst erlaabt dem Ombudsmann an Zukunft, seng Aufgaben a voller Onofhängegkeet zu dem Executif a mat den néidege Ressourcen ze erfëllen. Dobäi behält hien natierlech seng Missioun, fir en An op d'Applizéieren an de Respekt vun der Kannerrechtskonventioun ze werfen.

Den Ombudsmann kann dofir Reklamatiounen unhuelen a Recommandatioune formuléieren, fir Situatiounen, an deene sech Kanner a Jugendlecher befannen, ze behiewen. Dat ka souwuel mëndlech wéi och schréftlech gemaach ginn.

An den Avisen, déi mir kruten, an eiser parlamentarescher Kommissioun ass doriwwer diskutéiert ginn, wien esou eng Reklamatioun un den Ombudsmann ka weiderginn. Dat sinn an éischter Linn d'Mineure selwer. Do dernieft war ugangs virgesinn, dass nëmmen den Titulaire vun der Autorité parentale kéint beim OKJ reklaméieren. Mir hunn op dësem Punkt awer op d'Avise vum Staatsrot, der Commission des droits de l'homme an dem ORK reagéiert an d'Reklamatioune fir Elteren, Familljememberen, de Partner a souguer och Tiersen opgemaach. Falls dës Persoune mengen, datt engem Kand seng Rechter net respektéiert ginn, kënne si eng Reklamatioun un den Ombudsmann weiderginn.

An dann hate mer iwwert d'Modalitéite vu senger Saisine nach eng weider Diskussioun an der zoustänneger Kommissioun ëm d'Fro, ob den OKJ sech och sollt kënne selwer saiséieren. D'Kommissioun war majoritär der Meenung, datt dat sollt de Fall sinn.

De Staatsrot hat dozou gemengt, datt, wann d'Kommissioun dës Autosaisine wéilt festhalen, dëst awer op d'mannst, änlech wéi a Frankräich beim Défenseur des droits, misst strikt limitéiert ginn. A Frankräich dierf den Défenseur des droits sech nämlech just dann autosaiséieren, wa keen Ayant droit, also kee Représentant légal vum Kand sech do dergéint opposéiert.

An der Kommissioun ass decidéiert ginn, dës Propositioun vum Staatsrot net ze suivéieren. Mir waren der Meenung, dass esou eng Dispositioun den Handlungsspillraum vum Ombudsmann ze vill géif limitéieren. Huele mir un, den zukünftegen Ombudsmann géif vun enger Situatioun gewuer ginn, wou ee Mineur am Spill ass an d'Eltere sech der Interventioun vum Ombudsmann opposéieren. An deem Fall wieren dem Ombudsmann ganz einfach d'Hänn gebonnen.

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :
Luxemburger Wort, Tageblatt, Lëtzebuerger Journal, Zeitung vum Lëtzebuerger Vollek

Contenu rédactionnel :
Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :
Polygraphic SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :
BRAIN & MORE, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :
Saint-Paul Luxembourg SA 2, rue Christophe Plantin L-2988 Luxembourg
Editpress SA 44, rue du Canal L-4050 Esch-sur-Alzette

D'Kommissioun ass also zur Konklusioun komm, datt et am Interêt vum Kand besser wier, dës Méiglechkeet vun der Autosaisine am neien Text stoen ze loossen. Niewent de Recommandatioune behält den Ombudsmann och säi Rôle fir ze beroden, ze sensibiliséieren an allgemeng d'Rechter vum Kand ze promouvéieren. Hien intervenéiert awer och an der legislativer an exekutiver Prozedur. Hien ass nämlech gebieden, fir all Projet a Proposition de loi respektiv fir all Règlement grand-ducal säin Avis ofzeginn, falls den aviséierten Text sollt en Impakt op Kanner hunn.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wat d'Ënnerstëtzung vum Ombudsmann ugeet, esou schaaft dëse Projet de loi och een Office vum Ombudsmann, deen aus him selwer an Agente besteet. Donieft kann hien och, wann néideg, Rot bei Experte froen. Zum Ombudsmann selwer ass vläicht nach ze soen, datt dësen op Propositioun vun der Chamber vum Grand-Duc genannt gëtt. Säi Mandat dauert aacht Joer an ass net erneierbar.

Här President, ech hunn elo e bëssen den Tour gemaach. Et kéint een nach e puer weider Detailer ernimmen, d'Zäit dofir leeft mir awer fort. Ech verweisen awer gären op mäi schréftleche Rapport, deen de ganze Projet hei beliicht.

Wichteg ass, wéi gesot, datt den neien Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher mat dësem Text méi Moyenen zur Verfügung gestallt kritt an duerch de Rattachement un d'Chamber dësen Aufgaben a voller Onofhängegkeet kann nogoen. Duerch déi Initiativ hieft d'Regierung nach eng Kéier de Stellewäert, dee si de Kanner an dem Schutz vun hire Rechter zoukomme léisst.

Här President, ech wéilt ofschléissend am Numm vun eis alleguerten dem Här Schlechter, senger Ekipp, dem ganzen ORK, Merci soe fir déi ganz wäertvoll Aarbecht, déi Dir an de leschte Jore gemaach hutt a mat där Dir de Kanner, déi awer oft dat schwaacht Glidd sinn, eng Stëmm ginn hutt. Eisen déifste Respekt.

Merci.

Dëst gesot, wëll ech awer och de Memberen aus der Educationns- an der Institutiounekommissioun Merci soen, déi bei dësem Projet gutt zesummegeschafft hunn.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn och den Accord vun der DP-Fraktioun.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Hartmann. Als éischte Riedner ass déi honorabel Madamm Françoise Hetto-Gaasch agedroen. Madamm Hetto-Gaasch, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Françoise Hetto-Gaasch *(CSV).*- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech soe fir d'alleréischt der Rapportrice, dem Carole Hartmann, e grousse Merci fir hiren explizitte Rapport an och Exposé, dee si eis hei gehalen huet.

Wéi elo grad gesot, stëmme mir also haut e Gesetz, mat deem d'Rechter vun de Kanner, vun de Jugendlechen nach méi staark solle respektéiert an och protegéiert ginn. Den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher, eng Institutioun, déi mat dësem Gesetz kreéiert gëtt, iwwerhëlt also d'Relève vum aktuellen ORK, dem Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand. Et hätt ee kënne beim Numm ORK bleiwen, well dee scho gutt bekannt ass a well den Term „Jugendlecher" net onbedéngt muss am Numm figuréieren, well am Artikel 1 vun der Kannerrechtskonventioun steet, dass de Begréff „Kand" am Fong geholl fir all Mënsch ënner 18 Joer ass.

Den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher kritt also elo eng institutionell Onofhängegkeet, andeems en der Chamber rattachéiert gëtt. Onofhängegkeet par rapport zur Regierung ass nämlech ee vun den Haaptkrittären, déi eng Mënscherechtsinstitutioun erfëlle muss.

Donieft kritt den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher méi Missiounen, méi Ressourcen, budgetär Autonomie, eng eegen Administratioun mat méi Personal, fir Avisen ze redigéieren an d'Gestioun vun de Plainten an Ugréff ze huelen, fir Campagnen auszeschaffen an de Leit, déi Rot bei him oder bei hir sichen, weiderzehëllefen.

Heiduerch kritt den Ombudsmann natierlech och méi eng grouss Visibilitéit an e ka méi effikass schaffen. Den OKJ schafft am Interessi vun der Kannerschaft enk, ganz enk mat Experte vum Terrain zesummen. E schafft als Médiateur-conciliateur mat deenen aneren Instanzen zesummen, mécht selwer Visitten um Terrain, fir sech e Bild ze maachen, fir ze verstoen a fir dann duerno kënne Recommandatiounen auszeschaffen.

Et ass weesentlech, dass d'Ëffentlechkeet ëmmer erëm fir d'Rechter vum Kand sensibiliséiert gëtt an dass een et och dem Kand zougesteet, dass et sech selwer kann ausdrécken zu Froen, déi hatt concernéieren.

Nei ass och, dass den Ombudsmann op Propositioun vun der Chamber vum Grand-Duc nominéiert gëtt, wéi gesot ginn ass, fir en eemolegt Mandat vun aacht Joer.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den Intérêt supérieur vum Kand an ëffentlechen oder private Strukturen um Niveau vun der Justiz, bei Verwaltungen oder de Gesetzesorganer muss ëmmer Virrang hunn. Dëst schreift ënner anerem den Artikel 3 vun der UNO-Kannerrechtskonventioun vir, déi Lëtzebuerg natierlech ratifizéiert huet.

An anere Wierder: Wa mir, déi Erwuessen, Entscheedungen treffen, déi och Kanner a Jugendlecher concernéieren, da musse mir Erwuessener ëmmer emol fir d'alleréischt un d'Wuel vum Kand denken, e Prinzip, deen eigentlech misst selbstverständlech sinn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'CSV-Fraktioun wäert dëse Projet ganz kloer matstëmmen. Mir si frou, dass den Text och elo virgesäit, dass den OKJ vu Persounen dierf saiséiert ginn, déi d'Autorité parentale net hunn, dat heescht, a Scheedungsfäll kann och deen Elterendeel, deen d'Autorité parentale net huet, den OKJ saiséieren, wann en dat fir noutwendeg fënnt.

D'Reconnaissance vum Lien biologique ass e Recht, dat den Artikel 7 vun der Kannerrechtskonventioun ausdrécklech accordéiert. Mir sinn och frou, dass d'Regierung mat op de Wee gaangen ass, dem OKJ zouzegestoen, sech selwer dierfen ze saiséieren. Dëst war en explizitte Wonsch vum fréieren ORK, an et erlaabt hinne ganz kloer, enger Affär nozegoen, wann hinnen da gewëssen ongesond Situatiounen zougedroe ginn.

Absolutt ze begréissen ass och, dass jiddwereen - jiddwereen! -, dee feststellt, dass engem Kand seng Rechter net respektéiert ginn, an dobäi spillt et keng Roll, ob en am Alldag mam Encadrement vum Kand ze dinn huet oder net, dass déi Persoun sech beim OKJ dierf berode loossen, wat se iwwerhaapt ka maachen.

Wichteg ass och, dass den OKJ, änlech wéi och beim Médiateur scolaire, ee Feedback iwwert d'Suitte vu senge Recommandatioune kritt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir wënschen dem zukünftegen Ombudsmann an allen, déi mat him oder fir hie schaffen, eng glécklech Hand an hoffen, dass d'Wuel vum Kand oder dem Jugendlechen, esou wéi dëst Gesetz et dann och virschreift, bei allen Handlungen déi héchste Prioritéit huet.

Et ass eis Aufgab, Kannerrechter ganz eescht ze huelen, se ze respektéieren a se net lénks leien ze loossen. Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren, lech, Här Schlechter, villmools Merci fir Är Aarbecht an, wéi gesot, deem neien Ombudsmann eng ganz glécklech Hand.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Hetto-Gaasch.

Nächste Riedner ass déi honorabel Madamm Simone Asselborn-Bintz. Madamm Asselborn-Bintz, Dir hutt d'Wuert.

Mme Simone Asselborn-Bintz *(LSAP).*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, schonns am Joer 1923 huet d'ONG Save the children eng Erklärung a fënnef Punkten ugeholl iwwert d'Kannerrechter ënnert dem Numm Déclaration de Genève. D'Joer 1979 ass dunn zum Internationale Joer vum Kand deklaréiert ginn an 1989 huet d'UNO d'International Konventioun vun de Kannerrechter ugeholl - wat d'Madamm Carole Hartmann och scho gesot huet -, ier mer dann 1993 hei zu Lëtzebuerg am Parlament dës Konventioun och gestëmmt hunn. An 2002 ass dunn den Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand geschaaft ginn. E laange Wee also.

Nieft dem Ombudsmann, dem Centre de médiation civile et commerciale an dem Médiateur scolaire ass den Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand e ganz wichtegen Acteur an eiser Gesellschaft. Dëse Kommitee gëtt haut mam Projet de loi 7236 reforméiert an duerch den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher ersat.

Här President, grad eis als LSAP ass et immens wichteg, der Gesellschaft, de Leit, an zemools deene méi Schwaachen ënner hinnen eng Stëmm ze ginn. Dat huet den ORK iwwert d'Joren exemplaresch gemaach. En huet déi Jugendlech an d'Kanner vertrueden a gläichzäiteg och a sengem alljärleche Rapport der Politik de Spigel virgehal an drop opmierksam gemaach, wat nach ze maachen ass a wou et dann och emol heiansdo an eise Systemer happert.

Ech denken hei zum Beispill u verschidde Recommandatiounen, déi den ORK a sengem leschte Bericht zur Éducation inclusive oder awer och zu den Inegalitéiten an eise Schoule ginn huet.

Well mir d'Wichtegkeet vun dëser Institutioun unerkennen a si stäerke wëllen, läit dëse Projet de loi der LSAP wierklech um Häerz. Wéi d'Madamm Carole Hartmann an hirem gudde Rapport, fir deen ech hir och hei Merci soen, scho gesot huet, geet et drëm, mam Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher eng komplett onofhängeg Instanz ze schafen, déi d'Promotioun, de Schutz an d'Stäerke vun de Rechter vum Kand als Leitmotiv huet. Den ORK selwer begréisst jo dës Verännerungen a seet sech frou doriwwer, dass si elo déi néideg Moyene wäerte kréien.

2019 ware ronn 250 Kanner a Kontakt mam ORK. Och déi Zuel weist nach eng Kéier d'Wichtegkeet vun dësem Kommitee op, zemools wann ee bedenkt, dass d'Welt fir eis Kanner net méi einfach gëtt. Ëmmer méi si vu Stress an der Schoul oder och doheem, zum Beispill bei Scheedungen, bis zu och méi neiaartegen Entwécklungen, wéi zum Beispill dem Cybermobbing, bedrot.

Well mir all wëssen, wouhin dat féiere kann, a wéi schrecklech et fir e Kand ass a muss sinn, keen Uspriechpartner ze hunn, ass et eis Flicht, de Kanner mam Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher déi Plaz ze ginn, wou se Hëllef an Antwerte fannen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Kanner an déi Jugendlech kréien duerch deen heite Projet de loi en Uspriechpartner an eng Stëmm, déi si an hire Rechter onofhängeg wäert vertrieden an der Politik hoffentlech weider duerch en alljärleche Bericht, awer och duerch seng Avisen zu Gesetzestexter de Spigel virhält.

An aus all dëse Grënn kann ech nëmmen den Accord vun der LSAP-Fraktioun ginn. An ech soen och op dëser Plaz dem ganzen Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand en décke Merci fir hir geleeschten Aarbecht.

An ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Madamm Asselborn-Bintz.

An dann ass d'Wuert fir déi honorabel Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).*- Villmools Merci, Här President. Keen Ofkommes zum Schutz vu Mënscherechter ass esou oft ratifizéiert gi wéi d'Kannerrechtskonventioun vun de Vereenten Natiounen aus dem Joer 1989, wat schonn eleng déi weltwäit Akzeptanz vun deem Ofkommes ënnersträicht.

Wéi d'Rapportrice Carole Hartmann richteg gesot huet, sinn et 196 Staaten, déi sech mat hirer Ratifikatioun dozou engagéiert hunn, d'Konventioun eigentlech integral an nationaalt Recht ëmzesetzen, an dat war e groussen Defi. Esou och Lëtzebuerg, wou jo am Joer 1993 d'Konventioun ratifizéiert ginn ass a wou zanterhier och ganz vill Positives geschitt ass.

Ech muss awer och soen, dass nach munches ze di bleift, soss géife mer haut net hei stoen. Well och zu Lëtzebuerg sinn déi tatsächlech Liewensbedingunge vun enger Rei Kanner a Jugendlechen nach ëmmer alarmant, dat heescht, och bei eis ginn et nach ëmmer Kanner, leider, déi kierperlech oder psychesch mësshandelt ginn, déi net genuch an Decisiounen agebonne ginn, déi se selwer betreffen, déi awer och diskriminéiert oder vernoléissegt ginn, an och Kanner, déi keng verlässlech Beziéungen an hirem familiären Ëmfeld kënnen opbauen.

A leider wuessen och ëmmer méi Kanner zu Lëtzebuerg an der Aarmut op, soudass net emol hir elementar Grondbedürfnisser erfëllt kënne ginn, wou ech u gesondheetlech Preventioun a Familljen denken, u gesond Ernärung, un adequat Wunnkonditiounen an hir Sécherheet ronderëm.

Dir Dammen an Dir Hären, domat wëll ech doudsécher net soen, dass zu Lëtzebuerg d'Kannerrechter mat Féiss getrëppelt ginn, ganz am Contraire. Mir hu jo schonn 2002 den Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand hei zesummen decidéiert, wou ech zwar nach eng Kéier drop zréckkommen. Mee ech mengen, vun do un ass wierklech ganz vill an déi Richtung geschafft ginn a gutt geschafft ginn. An ech woen och net ze behaapten, dass an eiser Gesellschaft kee Bewosstsäi fir d'Rechter vu Kanner a Jonker besteet.

Allerdéngs mussen um legalen Niveau nach eng Rei Schrëtt ënnerholl ginn, fir dass eebe grad eis Gesetzgeebung un d'UN-Kannerrechtskonventioun ugepasst gëtt an hir op allen Eebene gerecht gëtt. An dee wichtege Schrëtt, dee mer haut maachen, decidéiere mer gläich, an ech mengen, unanime.

U sech féiere mir haut genee dat an, wat eise leider verstuerwene Kolleeg Camille Gira schonn den 11. Juni 2002 bei der Kreatioun vum Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand op dëser Plaz gesot huet. An ech si frou, de Moment hei un hie kënnen ze denken. En huet en onofhängegt Gremium fir d'Verdeedegung vun de Kannerrechter gefuerdert mat enger eenzeger Persoun un der Spëtzt.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng).*- A senger Ried huet de Camille Gira och op d'Wichtegkeet vun enger breet gefächerter Aktiounsfräiheet fir dat Gremium higewisen, déi net onbedéngt ginn ass, wann et ënnert dem Zepter vun engem Minister steet.

Déi selwecht Fuerderung koum fënnef Joer méi spéit, am Joer 2007, och vum grénge Kolleeg Claude Adam, dee sech doriwwer eraus och fir déi finanziell Onofhängegkeet vum ORK ausgesprach huet a genuch a méi Mëttele fir dat Gremium an enger Motioun gefuerdert huet.

Dir Dammen an Dir Hären, Dir kënnt lech also virstellen, dass déi gréng dëse Projet de loi mat béiden Hänn ënnerschreiwen, well e genee an déi Richtung geet, déi mir vun Ufank u fir déi richteg gehalen hunn. A wéi sot de Wilhelm Busch esou schéin: „Ausdauer wird früher oder später belohnt - meistens aber später."

Ausdauer hat awer och déi fréier Presidentin vum ORK, d'Madamm Marie Anne Rodesch-Hengesch, déi ech awer och hei wéilt ernimmen. An hirem Rapport vun 2007 huet si och schonn op d'Onofhängegkeet vun deem Gremium higewisen an op d'Wichtegkeet dovun, grad wéi och hiren Nofollger, de René Schlechter, deen dat ëfters widderholl huet.

Am Januar 2013 huet d'Madamm Rodesch dunn der parlamentarescher Institutiounskommissioun ee Reflexiounspabeier mat néng Punkten op den Dësch geluecht, déi an der Kommissioun diskutéiert gi sinn, mam Zil, eebe grad en onofhängegen Ombudsmann fir d'Rechter vum Kand ze schafen, also genee dat, wat mer haut wäerte maachen.

Ech ginn elo net op weider Detailer vun deem Projet de loi an, wéilt der Madamm Hartmann awer e grousse Merci soe fir hir gutt Aarbecht an der Kommissioun an och fir de Rapport, dee se hei presentéiert huet.

Wichteg ass mir allerdéngs nach ze betounen, dass mir mat dësem Projet de loi endlech och op der Linn leie mat de Prinzippien, déi d'UNO 1993 zu Paräis approuvéiert huet fir sécherzestellen, dass eng Mënscherechtsinstitutioun effektiv onofhängeg schaffe kann. Mir fannen dat ganz wichteg. Dozou gehéiert jo net just e klore Gesetzestext, dozou gehéiert och e Mandat, dat esou ausgedeent wéi méiglech ass. An dësem Fall sinn dat jo dann aacht Joer.

Dozou gehéieren och onofhängeg Prozedure beim Choix vun der Persoun hei vum Ombudsmann, dee jo dann un d'Chamber iwwerdroe gëtt. Dozou gehéiert e reegelméissegen an effikasse Fonctionnement, dee mer eis natierlech erwaarden, a mir sinn iwwerzeegt, dass e wäert kommen. An donieft eng komplett Onofhängegkeet vis-à-vis vum Pouvoir exécutif mat genuch finanzielle Ressourcen, esou wéi dëse Projet de loi se och virgesäit.

Begréissenswäert ass och, dass den zukünftegen Ombudsmann sech zu alle Gesetzesprojete muss äusseren, déi a Relatioun si mat Kanner a Jugendlechen. Mir fannen dat eng ganz wichteg Decisioun, natierlech och ënnert der Bedéngung, dass deen Avis dann och eescht geholl gëtt a wäert respektéiert ginn.

Erlaabt mer fir ofzeschléissen, Dir Dammen an Dir Hären, de Jean-Jacques Rousseau ze zitéieren, dee mer iergendwéi aus dem Häerz schwätzt. Scho virun 300 Joer huet e beschriwwen, ëm wat et an der Erzéiung muss goen. Dozou just dräi Zeilen. E sot: « Toute méchanceté vient de faiblesse ; l'enfant n'est méchant que parce qu'il est faible ; rendez-le fort, il sera bon. »

Här President, mat dësem Projet de loi maache mir d'Kanner awer net nëmme méi staark. Mam neien Ombudsmann gi mer de Kanner och nach méi eng haart Stëmm a mir stelle méi Mëttele prett, fir se viru Gewalt, Diskriminatioun an Exklusioun ze schützen. A mir ginn hinnen d'Recht, hir Rechter selwer anzekloen, wat natierlech viraussetzt, dass se dat Recht och kennen.

Domat ginn ech zum Schluss den Accord vun der grénger Fraktioun, soe Merci fir d'Nolauschteren, an der ganzer Ekipp ronderëm den Här Schlechter och nach eng Kéier e grousse Merci fir de Risenasaz an de leschte Joren.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Lorsché.

An da wier et um honorabelen Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Jo, villmools Merci, Här President. Ech wéilt och ufänke mat engem Merci un d'Madamm Hartmann fir dee Rapport, dee si gemaach huet. Et ass interessant gewiescht, datt Der op déi amerikanesch Positioun do ze schwätze komm sidd, well mir hate just virdrun hei iwwer e Projet de loi diskutéiert, oder eng Proposition de loi - wat war et? -, fir eng Verfassungsännerung do duerchzesetzen, wou mer gesot hunn, et ass wichteg, datt mir als Legislateur d'Urteeler vum Verfassungsgeriicht respektéieren.

Wann ech mech awer elo gutt erënneren, huet den amerikanesch Supreme Court en Urteel geholl, no deem de Staat net däerf an d'Relatioun tëschent den Elteren an de Kanner agräifen. An domadder ass dat eent vun den Haaptargumenter gewiescht fir den amerikanesche Legislateur fir ze soen: „Mir kënne se net ratifizéieren, well mir géifen eis do géint en Urteel vun eisem héchste Geriicht stellen." Do ass also eng Logik, déi mir jo hei och wëllen aféieren.

An dat Zweet ass dat Spannungsverhältnis tëschent dem internationalen ëffentleche Recht an dem nationale konstitutionelle Recht, wou ëmmer e Spannungsverhältnis besteet, wat eigentlech prevaléiert. An ech mengen, datt also déi Diskussioun nozevollzéien ass, déi an den USA iwwert dee Sujet geféiert gëtt, och kontrovers, mee ech mengen, et si staark Argumenter do.

Dat Gesetz, wat mer haut hei sollen diskutéieren, dat huet sécher Virdeeler, d'Onofhängegkeet vum neien Ombuds-Comité an esou weider, vum neien Ombudsmann.

Mee et muss ee wëssen, mir diskutéieren haut net esou iwwert d'Situatioun vun de Kanner, mee iwwert d'Prozeduren an iwwer eng rechtlech Stellung vun engem Kommitee. Et ass also eng aner Diskussioun. Datt mer eis alleguer ëm d'Situatioun vun de Kanner Suerge maachen, ass dobäi evident.

Mee mir schwätzen iwwer Prozeduren a Mëttelen. An do sinn awer eng Rei Suergen. Déi éischt ass, datt mer eng Proliferatioun vun Institutiounen hunn. Mir hunn en Ombudsmann, mir hunn en Ombudsmann an der Schoul, mir hunn elo en Ombudsmann fir d'Rechter vun de Kanner an de Jugendlechen, mir hunn e Kommitee fir d'Égalité de traitement, mir hunn nach eng Rei aner Mënscherechtsinstitutiounen.

An do stelle sech dann och Problemer vu Kompetenzen an Ofgrenzungen. An de Staatsrot huet dat opgeworf, wéi e gesot huet: „Et ass net ganz kloer." Wien ass dann elo fir wat kompetent? Kann een déi alleguer matenee saiséieren? Misst dat net vill méi däitlech ofgegrenzt ginn? Gëtt et do eng Sequenz, wien als Eischten oder als Zweete muss ugeruff ginn? Wat ass, wa kontradiktoresch Konklusioune gezu ginn?

An dofir mengen ech, wär et méi sënnvoll gewiescht, mir hätten eng Ofgrenzung virgeholl. Ech verstinn, datt do verschidde Vuë waren. Mee mir hunn einfach eng Multitude vun Institutiounen, an et ass scho gutt, fir do eng gewëssen Uerdnung eranzekréien.

Da kritt de Kommitee ganz staark Rechter. En Droit d'accès aux locaux. Dat kann e bëssen assimiléiert ginn, mee et ass net genau d'nämmlecht, mat deem, wat en Officier de police judiciaire ka maachen, en Agent régional, en Agent vun der ASFT, vu Sociaux-, Familiaux- an Therapeutiques-Aufgaben.

Dat ass ganz staark an et muss een oppassen, datt ee bei all deene Saachen d'Rechtsstaatlechkeet net verléisst. Et kann heiansdo zu enger Vermëschung kommen. Wann een an eng Minicrèche geet, wou och privat Lokalitéite sinn, kënne sech Problemer vun Ofgrenzunge stellen. Et muss een oppassen.

Dat selwecht gëllt fir den Droit d'accès aux documents. Och deen ass ganz wäit definéiert. Mee do sinn oft ganz privat Donnéeë vu Leit concernéiert. De Secret professionnel ass net esou staark an deem Gesetz do preziséiert. An och ginn déi Leit jo net informéiert, deenen hir Privatdonnéeën eventuell un den Ombudsmann gi ginn. Dat ass alles relativ vag. Do gëtt eng Kompetenz ageféiert, awer déi ass net ganz staark encadréiert. An ech mengen, do kann ee sech scho Froe stellen, wéi eng Rechter mer do ginn.

D'selwecht mat der Autosaisine. Dir hat opportunement rappeléiert, datt a Frankräich do kloer Limitte gesat gi sinn, wéini esou e Kommitee sech ka selwer saiséieren. Hei ass dat net gemaach ginn. De Staatsrot huet souguer gesot, et ka géint de Prinzip vun der Mediatioun goen, well dee Prinzip jo genau viraussetzt, datt déi zwou Partië mussen d'accord sinn. Hei ass also d'Autosaisine, déi vill méi wäit geet, wéi dat a Frankräich ass. Och do stelle mer eis d'Fro: Ass dat wierklech sënnvoll? Mir hätte léiwer gehat, et wär reglementéiert gewiescht.

Et gëtt och eng Obligation de réponse ageféiert. De Particulier, „toute personne physique ou morale" steet am Artikel 3, huet eng Obligatioun fir ze äntweren. Elo muss een awer wëssen: Den Ombudsmann ass weeder e Geriicht nach eng Verwaltung! Dat heescht, och do gi mer ganz wäit an Obligatiounen, déi géintiwwer Leit ageféiert ginn.

Déi grondsätzlech Froen, déi sech stellen, iwwert d'Kompetenzen eraus, sinn natierlech déi, déi och an Amerika aktuell waren. Dat ass d'Roll vun den Elteren. An Amerika ass et eeben dat iewescht Geriicht, wat gesot huet, de Staat dierft sech net amëschen.

An hei ass - hei an an anere Gesetzer - eng Tendenz do, datt mer probéieren, en direkt Autoritéits- a Schutzverhältnis vum Staat op d'Kand hierzestellen, an dobäi d'Famill iwwerginn, d'Elterererechter. Hei ka sech zum Beispill den Ombudsmann saiséieren, och géint d'Oppositioun vun den Elteren. Elo kann dat a verschiddene Situatiounen eventuell mam Intérêt supérieur de l'enfant gerechtfertegt ginn, dat muss awer net sinn.

Also, et ass komplizéiert, et ass e Spannungsverhältnis, wat juristesch, awer och mënschlech ganz interessant ass a wou mir als ADR och soen: „Mir mussen d'Famill respektéieren un éischter Plaz." Déi Tendenz, fir d'Famill ze iwwergoen, ass eng, déi mir net guttheeschen.

Och d'Onscholdsvermutung: Wann de Kommitee eng Enquête mécht, dann ass dat och net gesot, et gëtt keng prozedural Reegelen à charge ou à décharge. Et gëtt einfach enquêtéiert, wéi dat dann eebe virgesinn ass.

D'Mëttele si ganz grouss, déi e kritt, vläicht ze vill grouss. Ech weess net, wéi d'Aarbechtsbelaaschtung reell ass.

Mee fir eis als Chamber stellt sech och eng Erausfuerderung - an domadder halen ech op -, dat ass nämlech déi einfach Fro: Mir hunn elo all déi Organismen, déi un d'Chamber rattachéiert sinn, alleguer si se onofhängeg, alleguer hu se hir eege Verwaltung. An et ass un eis, Här President, fir ze kucken, ob mer déi Reegelen, och wat d'Kontabilitéit ugeet, och wat d'Gestioun vum Personal ugeet, ob mer dat net kënnen iergendwéi zesummefaassen an och ob mer net kënnen, bei allem Respekt fir d'Verschiddenaartegkeet vun den Aufgabe vun deene verschiddene Gremien, vläicht um administrative Plang awer Synergië feststellen an déi an eist Reglement ophuelen.

Ech soen lech Merci. D'ADR wäert dëse Projet mat enger Enthalung begleeden. Mir sinn natierlech bei all deenen ëmmer derbäi, déi d'Rechter vun de Kanner wëlle verdeedegen an drëm besuergt sinn, datt et de Kanner gutt geet. Awer et sinn esou vill Bedenken, wat d'Prozeduren an d'rechtlech Situatiounen an dësem Text ugeet, datt mer en net kënne matstëmmen.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Kartheiser. Leschten ageschriwwene Riedner ... Nee, den Här David Wagner fir d'éischt. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. David Wagner *(déi Lénk).*- Merci, Här President. Mir wäerte selbstverständlech deen heite Projet de loi mat ënnerstëtzen, well mer justement och der Meenung sinn, datt e grouss Progrèse mécht. D'Possibilitéit elo och vun enger Autosaisine, datt den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher, elo den zukünftegen OKJ, och eng Autosaisine ka maachen, begréisse mir wierklech.

Ech mengen, mir kënnen de Parallell net zéie mam Ombudsmann, mam Mediateur, wéi mer deen och elo kennen, well hei schwätze mer jo och grad vu Mineuren, déi an enger Situation de dépendance si par rapport zu Elteren. An esou wichteg d'Famill och ka sinn, d'Famill ass net ëmmer perfekt. A mir wësse jo och all, datt et leider oft virkënnt, datt och an de Famillje ganz schlëmm Saache geschéien, an heiansdo ass et dann och gutt, aner Instanzen ze hunn, wéi zum Beispill de Staat, déi d'Kanner virun der eegener Famill protegéiert.

Do kann ee sech natierlech op Urteeler vun dem Supreme Court an den USA beruffen, mee ouni deene wëllen ëmmer ze no ze trieden: Heiansdo sinn hir Urteeler och ideologesch staark belaascht. A mir wëssen, wat dat och an den USA ka bedeiten an Hisiicht vu verschiddene Formen, Facettë vu Fanatismus.

Duerno begréisse mer natierlech och ganz staark, datt de Mineur selwer och eng Saisine ka maachen. Mir fannen et och ganz gutt - enfin, mir fannen et ganz gutt, mir si jo selwer an der Kommissioun dobäi -, datt mer net, wéi d'Madamm Hartmann dat och gesot huet zu Recht, dem Conseil d'État gefollegt sinn, datt e Processus duerch eng Reklamatioun blockéiert kéint ginn. Mir fannen, datt dat e bëssen eng konservativ Approche war vum Staatsrot.

A schlussendlech wäert een och gesinn, wat dat an der Praxis wäert bréngen, déi nei Prerogativen, déi den OKJ wäert kënnen hunn. Ech hu missen drun denken, well mer jo gëschter an der aussepolitescher Kommissioun och déi Motioun deposéiert haten als Lénk iwwert de Centre de rétention an doriwwer diskutéiert haten, datt och Mineuren iwwer dräi Deeg laang do dragestach ginn.

An ech kann nëmmen drun erënneren, datt och den ORK dat schonn deemools bedauert hat. An och bei der gesetzlecher Modifikatioun vun 2017, wou mer et erlaben, datt Kanner, Mineuren amplaz dräi elo siwen Deeg kënnen an de Centre de rétention gestach ginn, hat den ORK schonn deemools seng Suerge matgedeelt an engem Rapport iwwert d'Kanner an de Foyeren.

Mir hate gëschter an der Kommissioun gefuerdert, datt och wéinstens e Moratoire kéint ausgeschwat ginn, soulaang keng nei speziell Struktur geschafe gëtt. Ech hunn net den Androck gehat, datt d'Regierung an déi Richtung geet, quitte datt eng nei Struktur soll entstoen. Mais on verra! Mee an der Tëschenzäit wäerte weiderhi Kanner dragestach kënne ginn. Mee mir wäerten nach iwwert déi Motioun - ech hu se net zréckgezunn - hei an dësem Plenum diskutéiere kënnen. Op jidde Fall kéint dat awer och e praktesche Fall si fir den OKJ, well, ech mengen, grad och déi Mineuren an och hir Elteren oft net onbedéngt an där richteger Situatioun sinn, fir sech kënnen hei ze verteidegen, zemools wann d'Rechter vu Kanner net onbedéngt esou respektéiert ginn.

A mir mengen, datt d'Madamm Hartmann zu Recht gesot huet: Zu Lëtzebuerg ginn et keng Kanner, déi an de Krich geschéckt ginn, glécklecherweis natierlech, mee et gi Kanner, déi awer agespaart ginn, dat gëtt et och, well mer eng speziell Asylpolitik hunn, déi mir net matdroen. An ech mengen, dat ass awer och eng Saach, iwwert déi ee wäert vläicht nach kënnen diskutéieren.

Ceci étant dit, mir ënnerstëtzen dëse Projet de loi natierlech. Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Wagner.

Leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement *(Piraten).*- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, als Éischt emol wollt ech natierlech der Rapportrice Merci soe fir den exzellente Rapport. Da wollt ech awer och dem Här Schlechter Merci soe fir déi Aarbecht, déi en déi lescht Joren an deem wichtege Feld vum Kanner- a Jugendschutz geleescht huet.

D'Piraten freeë sech iwwert de virleiende Gesetzesprojet, duerch deen de Schutz vun de Kannerrechter finanziell a personell Ressourcen zougesprach kritt. Den aktuellen Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand setzt sech zum gréissten Deel aus Persounen zesummen, déi sech dëser Tâche parallell zu enger anerer Aarbecht gewidmet hunn, well d'finanziell Mëttele bis elo gefeelt hunn.

Duerch de virleiende Projet ginn elo awer eng ganz Rei nei Poste geschafen, déi sech vollzäit der Protektioun an der Sensibiliséierung an der Matière vun de Kannerrechter a Jugendrechter zouwende kënnen. Dat ass e wichtege Schrëtt. Déi bescht Gesetzer a Konventioune sinn nämlech näischt wäert, wann net kontrolléiert gëtt, ob a wéi dës Reegelen agehale ginn.

Obwuel ee sech eigentlech denkt, datt zu Lëtzebuerg d'Mënschen- a ganz besonnesch d'Kannerrechter groussgeschriwwe ginn, hunn déi rezent Diskussiounen ëm d'Reform vum Jugendschutzgesetz gewisen, datt et an eisem Land ëmmer nach Verstéiss géint d'Kannerrechtskonventioun gëtt an datt eng Sensibiliséierung vun de betraffenen Acteuren zwéngend noutwendeg ass.

Mir hoffen, datt déi nei Instanz vum Ombudsmann a senge Mataarbechter a Mataarbechterinnen de Kannerrechter an Zukunft déi Bedeitung zoukomme léisst, déi Lëtzebuerg hinne scho laang hätt misse bäimoossen.

Här President, trotz der Freed iwwert dës Stäerkung vun der Visibilitéit an der Verdeedegung vun de Kannerrechter gëtt et am Kontext vun dësem Gesetzesprojet awer och en extreem negative Punkt, iwwert deen ech net einfach ewechkucke kann, och wann dat vun den Auteure vum Text vläicht genee sou geplangt war.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, säitdeem ech an d'Chamber gewielt gouf, ginn ech net midd ze betounen, wéi wichteg et ass, datt d'Gesetzer lieserlech sinn, datt se vun de Leit dobausse kënnen novollzu ginn. Dëst Gesetz dréit zum Krittär vun der Transparenz an der Liesbarkeet awer absolutt erëm näischt bäi!

An dëse Gesetzesprojet huet sech nämlech e klengen Artikel veriert, dee beseet, datt den Office national de l'enfance ab elo dann och nach en Direkter an en Adjoint soll kënnen hunn. Dës Dispositioun steet am Zesummenhang mat Kanner, dat ginn ech lech gären zou, steet awer net direkt am Zesummenhang mat der Mise en place vun engem Ombudsmann fir d'Kannerrechter an d'Jugendrechter, an huet duerfir a mengen Aen an deem Gesetz hei direkt näischt ze sichen.

Wéi soll eng interesséiert Persoun, déi sech iwwert d'Legislatioun am Zesummenhang mam ONE informéiere wëllt, op d'Iddi kommen, datt se tëscht den Artikelen iwwert den Ombudsman fir Kanner an Jugendlecher Dispositioune fir eebe genau dës Instanz fanne kéint?

Och de Conseil d'État huet a sengem Avis ugemierkt, datt dat eng Virgeeënsaart wär, déi an Zukunft evitéiert misst ginn. D'Entschëllegung, datt et sech hei ëm eng wichteg Dispositioun handelt, déi néideg ass, fir d'Aarbechtsofleef vum ONE ze koordinéieren, kann net einfach erbäigezu ginn, fir e Vermësche vun Theemen, déi direkt an och indirekt näischt mateneen ze dinn hunn, ze excuséieren.

Wann et muss séier goen, da musse mer séier schaffen. Jo! Aus Zäitmangel awer en Duerjerneen ze kreéieren, deen zu gänzlech onliesbaren Texter féiert, ass inakzeptabel. Sämtlech Reegelen, déi den ONE betreffen, hätte sech besser an engem separate Projet erëmfonnt. Déi heite Virgeeënsaart bréngt eis elo an eng Situatioun, an där mir ontransparent Methoden toleréiere mussen, wa mer enger Stäerkung vun de Kannerrechter net am Wee wëlle stoen.

Mir wäerten dëst Gesetz duerfir haut noutgedrongen a mat e bësse Bauchwéi wéinst dëser Dispositioun matstëmmen, ...

Plusieurs voix.- O!

M. Sven Clement *(Piraten)*.- ... mee net ouni e fermen Appell un eis alleguerten hei an der Chamber, mee virun allem och un d'Regierungsbänk auszeschwätzen, datt d'Gesetzestexter lieserlech an theemebezu sollte sinn. E Gesetz ass keng Sammelplaz fir allerlee vergiessen Dispositiounen.

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert. Den Här Educatiounsminister Claude Meisch.

Prise de position du Gouvernement

M. Claude Meisch, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll mech deene Felicitatiounen un d'Rapportrice, d'Carole Hartmann, uschléissen, dat de Projet dach ganz am Detail erkläert huet.

Ee wichtege Punkt dobäi ass sécherlech déi Onofhängegkeet, déi den Ombudsmann fir d'Rechter vum Kand a vum Jugendlechen elo kritt duerch de Rattachement un d'Chamber.

Et war an de leschte sechs Joer meng Ambitioun op jidde Fall, datt, och wa bis elo den ORK ënnert d'Kompetenz fir alles, wat d'budgetär an administrativ Begleedung ubelaangt huet, vu mengem Ministère gefall ass, se an hirer Aarbecht esou eng Onofhängegkeet gespuert hunn! An ech denken och, datt dat eis gelongen ass. Trotzdeem fannen ech et richteg, datt mer deen dote Schrëtt maachen, dee jo och scho vun Eenzelnen heibanne virun enger Rei vu Jore gefuerdert gouf.

Domadder stäerke mer symbolesch, awer net nëmme symbolesch d'Wichtegkeet vun de Kannerrechter och nach emol hei am Land, andeems mer dee Rattachement do un d'Chamber maachen, eeben un déi héchste gewielten Instanz hei am Land.

Déi aner Punkten, déi hei mat geännert goufen, baséieren eigentlech op der Erfarung aus der Aarbechtsrealitéit vun de leschte Joren. An duerfir ass et och esou, datt déi vun eis aus beim Erstelle vum Projet de loi matbegleet goufen. An ech sinn eigentlech och ganz frou, datt d'Chamber, d'Chamberskommissioun, mee awer och eng breet Majoritéit hei am Haus, ganz reflektéiert op déi eenzel Avisen a Meenungen dach reagéiert huet a sech do och net beiere gelooss huet, fir eigentlech am Zentrum d'Kannerrechter, jo, am Zweifelsfall ze stäerken a se eeben net anzeengen, an duerfir dem Ombudsmann do maximal Fräiheet fir ze agéieren zougesprach huet.

Ech wëll mech deene Mercien awer och nach eng Kéier uschléissen un de bisheregen ORK ronderëm de René Schlechter, deen, denken ech, eis alleguerten an der Regierung, am Parlament an op villen anere Plazen, och an enger ganzer Rei vu Verwaltungen, ëmmer erëm rappeléiert huet, wat am Mëttelpunkt sollt stoen, an eis ganz oft absolutt berechtegt Denkustéiss ginn huet, fir déi eng oder aner Praxis dach ze iwwerdenken. An ech denken, datt deen Effort net däerf ophalen.

Dat ass e permanenten Effort, deen noutwendeg ass, fir d'Kannerrechter dauerhaft och duerchzesetzen, dee mer Dag fir Dag mussen zesummen ugoen. An och déi nei geschafe Struktur wäert sécherlech an Zukunft an den nächste Joren a Joerzéngten hir Aarbecht hunn. Et wäerte sech nei Erausfuerderunge stellen an et wäerte sécherlech och nei Punkte musse ginn, déi dann duerno och an enger politescher Aktioun, sief et hei vum Parlament aus, sief et vun der Regierung aus, dann opgegraff ginn, fir d'Kannerrechter an der Realitéit, an der Liewensrealitéit vum Kand dann dauerhaft kënnen ze stäerken.

Ech soen nach eng Kéier Merci fir déi breed Zoustëmmung hei am Parlament fir deen dote Projet.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Meisch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7236. Den Text steet am Document parlementaire 7236[11].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7236 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

De Projet de loi 7236 ass bei 56 Jo-Stëmmen a 4 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar (par Mme Viviane Reding), Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Spautz, Serge Wilmes (M. Paul Galles), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par Mme Cécile Hemmen), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen (par Mme Stéphanie Empain), Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen (par M. Fernand Kartheiser), Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung vun haut ukomm. D'Chamber kënnt muer de Mëtteg um zwou Auer nees zesummen.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 19.43 heures.)

Sommaire des séances publiques n°s 21, 22 et 23

21e séance

Ouverture de la séance publique p. 316

Question élargie n° 24 de M. Marco Schank relative à un « Klima-Bonus » pour la forêt p. 316-317

7474 - Projet de loi portant certaines modalités d'application et les sanctions du règlement (UE) 2019/1021 du Parlement européen et du Conseil du 20 juin 2019 concernant les polluants organiques persistants p. 317-320

7444 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 10 juin 1999 relative aux établissements classés p. 320-321

7474 - Projet de loi portant certaines modalités d'application et les sanctions du règlement (UE) 2019/1021 du Parlement européen et du Conseil du 20 juin 2019 concernant les polluants organiques persistants (suite) p. 321-322

7289 - Projet de loi portant modification du Code du travail en ce qui concerne :

1° la durée de travail des salariés occupés dans les secteurs de l'agriculture, de la viticulture et de l'horticulture ;

2° les conditions exigées pour la délivrance aux personnes physiques de l'agrément pour l'exercice de l'activité d'assistance à l'inclusion dans l'emploi pour les salariés handicapés et les salariés en reclassement externe p. 322-324

7491 - Projet de loi portant modification de l'article L. 621-2 du Code du travail concernant l'organisation de l'Agence pour le développement de l'emploi p. 324-325

22e séance

Ouverture de la séance publique p. 325

Question élargie n° 28 de M. Laurent Mosar relative à l'impact du Brexit sur le secteur financier p. 325-326

7356 - Projet de loi modifiant :

1° le Code pénal ;

2° le Code de procédure pénale, aux fins de transposition de la directive (UE) 2017/541 du Parlement européen et du Conseil du 15 mars 2017 relative à la lutte contre le terrorisme et remplaçant la décision-cadre 2002/475/JAI du Conseil et modifiant la décision 2005/671/JAI du Conseil p. 326-328

Interpellation de M. Serge Wilmes au sujet du PIB du bien-être (suite) p. 328-337

23e séance

Ouverture de la séance publique p. 338

Octroi d'un titre honorifique à un ancien député p. 338

Communications p. 338

Ordre du jour p. 338

Heure de questions au Gouvernement

- Question n° 90 du 11 février 2020 de M. Gilles Roth relative à l'affaire dite « Causa Schleck », adressée à M. le Ministre délégué à la Défense p. 339

- Question n° 91 du 10 février 2020 de M. André Bauler relative à la capacité de lits dans les hôpitaux et le service d'urgence en milieu campagnard, adressée à Mme la Ministre de la Santé p. 339

- Question n° 92 du 11 février 2020 de M. Jeff Engelen relative à l'utilisation d'avertisseurs bleus par des ambulances privées, adressée à M. le Ministre de la Mobilité et des Travaux publics p. 339

- Question n° 93 du 10 février 2020 de M. Dan Biancalana relative aux violences policières au Luxembourg, adressée à M. le Ministre de la Sécurité intérieure p. 339-340

- Question n° 94 du 10 février 2020 de M. David Wagner relative à la politique tarifaire des établissements financiers, adressée à M. le Ministre des Finances p. 340

- Question n° 95 du 11 février 2020 de M. Carlo Back relative à la stratégie actuelle dans le domaine de la mobilité, MoDu 2.0, adressée à M. le Ministre de la Mobilité et des Travaux publics p. 340-341

- Question n° 96 du 11 février 2020 de M. Laurent Mosar relative au droit de préemption, adressée à M. le Ministre du Logement p. 341

- Question n° 97 du 11 février 2020 de M. Mars Di Bartolomeo relative à l'extension de la durée de vie de 50, voire 60 ans de la centrale nucléaire de Cattenom, adressée à M. le Ministre de l'Énergie p. 341

- Question n° 98 du 11 février 2020 de M. Sven Clement relative à un inventaire des entreprises possédant des biens immobiliers au Luxembourg sur la base de données cadastrales, adressée à M. le Ministre des Finances p. 341-342

- Question n° 99 du 11 février 2020 de M. Georges Engel relative aux travaux de transformation prévus au Centre pénitentiaire à Schrassig, adressée à Mme la Ministre de la Justice et à M. le Ministre de la Mobilité et des Travaux publics p. 342

- Question n° 100 du 11 février 2020 de M. Marco Schank relative à la réforme du service de transport pour personnes à mobilité réduite Adapto, adressée à M. le Ministre de la Mobilité et des Travaux publics

et

- Question n° 101 du 11 février 2020 de M. Jeff Engelen relative au service de transport pour personnes à mobilité réduite Adapto, adressée à M. le Ministre de la Mobilité et des Travaux publics p. 342-343

Interpellation de M. Léon Gloden au sujet du développement des régions excentrées du pays et du milieu rural p. 343-352

7411 - Projet de loi portant modification

1° du Code pénal ;

2° du Code de procédure pénale ;

3° de la loi modifiée du 12 février 1979 concernant la taxe sur la valeur ajoutée ; aux fins de transposition de la directive (UE) 2017/1371 du Parlement européen et du Conseil du 5 juillet 2017 relative à la lutte contre la fraude portant atteinte aux intérêts financiers de l'Union au moyen du droit pénal 352-353

7414B - Proposition de révision de l'article 95ter de la Constitution p. 353-354

7236 - Projet de loi instituant l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher et portant modification :

1° de la loi modifiée du 25 mars 2015 fixant le régime des traitements et les conditions et modalités d'avancement des fonctionnaires de l'État ;

2° de la loi modifiée du 16 décembre 2008 relative à l'aide à l'enfance et à la famille p. 354-35